

Afghanistan: Behandlingstilbud for hepatitt B

- Hva er hepatitt B?
- Hepatitt B i Afghanistan
- Behandlingstilbud for hepatitt B i Afghanistan

Hva er hepatitt B?

Hepatitt B er en virussykdom som angriper leveren. Gulsott, tretthet, feber, kvalme og magesmerter er symptomer den smittede kan få.

Hepatitt B smitter vanligvis ved ubeskyttet sex, via blod ved deling av sprøyter eller fra mor til barn ved fødsel. Smitte fra mor til barn er vanlig i land med høy forekomst av sykdommen. Hepatitt B kan være både akutt og kronisk. De fleste som får akutt hepatitt B, utvikler i løpet av noen måneder beskyttende immunitet og blir immune resten av livet. Enkelte blir ikke kvitt viruset og får en kronisk infeksjon. Det kan være aktuelt å behandle kronisk hepatitt B med medisiner for å begrense leversykdom, men man blir sjelden kvitt viruset for alltid. Det finnes vaksine mot hepatitt B (Helsenorge 2024).

Det finnes også andre typer hepatittvirus, de gjennomgås ikke i denne responsen.

Hepatitt B i Afghanistan

Hepatitt omtales ofte som en «silent killer in Afghanistan». Sosioøkonomiske utfordringer gjør at pasienter er lite opplyste om forebygging, komplikasjoner og behandling (Amini et al. 2022).

WHO estimerer at ca. 1,8 % av befolkningen i Afghanistan har hepatitt B (som gjengitt av Coalition for Global Hepatitis Elimination 2024).

Rundt 12 000 skal ha blitt smittet med hepatitt B i perioden fra juli 2023 til juli 2024, og det anslås at ca. 70 000 personer har fått hepatitt B det siste tiåret. Dette opplyste de facto visehelseministeren i Afghanistan i juli 2024. Mangel på bevissthet rundt hygiene, rusmisbrukere, fattigdom, feilbehandling, dårlig testing

av donorblod, for seint oppstartet behandling, migrasjon og internflukt, er grunner som oppgis for at hepatittvirus spres i Afghanistan (Xinhuanet 2024a; Xinhuanet 2024b).

I mars–april 2023¹ ble 1293 personer registrert med hepatitt B ved Infectious diseases hospital i Kabul. Dette var en markant økning fra samme periode året før, da 356 tilfeller ble registrert. En lege ved sykehuset forklarer økningen med at sykehuset hadde begynt å tilby gratis behandling til personer med hepatitt B etter at en internasjonal organisasjon inngikk samarbeid med helsedepartementet om å tilby behandling for gulsott og hepatitt. Året før manglet sykehuset medisiner, da måtte pasientene selv kjøpe dem på private apotek. Befolkningens dårlige økonomi gjorde at mange ikke hadde råd til å oppsøke behandling eller kjøpe medisiner (Kakar 2023).

Behandlingstilbud for hepatitt B

Helsevesenet i Afghanistan har møtt på store utfordringer etter at Taliban tok makten i august 2021. Flere helsefasiliteter har blitt stengt som følge av mangel på finansiering og ansatte. Mange ansatte i helsesektoren har enten forlatt landet eller sluttet. Medisinimport har også blitt vanskeligere, noe som kan føre til medisinmangel eller lange leveringstider (Human Rights Watch 2024).²

En representant for WHO sa i juli 2024 at det er liten offentlig bevissthet rundt hepatitt i Afghanistan. Folk oppsøker ikke sykehus eller helsesentre for diagnostisering eller behandling. Helsedepartementet skal ha utviklet opplysningsprogram for å bekjempe hepatitt. Samtidig sa de facto visehelseministeren at Afghanistan trenger hjelp og støtte fra WHO for å behandle og bekjempe sykdommen (Salam Watandar 2024).

De facto visehelseministeren opplyste også i juli 2024 at det skal finnes sentre for diagnostisering av hepatitt B i 12–14 av landets 34 provinser, men at kun åtte provinser har et helse- og behandlingstilbud (Salam Watandar 2024; Xinhuanet 2024b).

Tall fra WHO viser at ca. 20 % av dem med påvist hepatitt B, fikk behandling i 2022 (som gjengitt av Coalition for Global Hepatitis Elimination 2024). Dette tilsvarer 17 093 personer (WHO 2025).

¹ Afghanistan bruker den persiske kalenderen, så kilden refererer til første måned i 1402. Landinfo har konvertert tidspunktet til gregoriansk kalender.

² For mer om den generelle humanitære situasjonen og tilgang til helsetjenester i Afghanistan etter Talibans maktovertakelse, se Landinfos notat fra september 2023 (Landinfo 2023, s. 5).

Landinfo har tilgang til den medisinske databasen MedCOI³. Søk i MedCOI viser at flere virkestoff (medisiner) for behandling av hepatitt B er tilgjengelige i Kabul (Local medical expert Afghanistan 2024). Lista er ikke uttømmende:

- entecavir
- adefovir
- lamivudin
- tenofovir alafenamid
- tenofovir disoproxil
- interferon alfa-2b

Følgende behandling er tilgjengelig i Kabul (Local medical expert Afghanistan 2024). Lista er ikke uttømmende:

- Hepatolog (spesialist på leversykdommer) er **ikke** tilgjengelig i Afghanistan, men andre leger, som spesialister i gastroenterologi, infeksjonsmedisin og/eller indremedisin, kan følge opp og behandle hepatitt B.
- Nødvendige blodprøver for å overvåke leverfunksjonen og fastslå eventuell oppblomstring av hepatitt B-viruset.
- Biopsi av lever kan utføres.

Behandling som ikke er tilgjengelig i Kabul/Afghanistan (Local medical expert Afghanistan 2024). Lista er ikke uttømmende:

- Levertransplantasjon kan ikke utføres i Afghanistan.
- Ikke-invasive serumtester (f.eks. FibroTest) er ikke tilgjengelig for vurdering av graden av leverfibrose.
- Transient elastografi (f.eks. Fibroscan) ved bruk av ultralyd er en ikke-invasiv metode for å oppdage leverfibrose, men er heller ikke tilgjengelig.

³ MedCOI er en tjeneste for migrasjonsmyndigheter i EU+-land hvor det gis svar på forespørsler om tilgjengelighet og tilgang til medisinske behandlinger i tredjeland. MedCOI undersøker tilgjengelighet i byer/regioner med minst 200 000 innbyggere, vanligvis hovedstaden i et land, men også andre byer av betydning (siden hovedstaden ikke alltid er størst eller økonomisk viktigste by i et land).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Amini, J. et al. (2022, desember). COVID-19 and the Taliban-shadowed intensification of the neglected fate of viral hepatitis in Afghanistan. *Annals of Medicine and Surgery*, 84. Tilgjengelig fra <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2049080122017319#bbib1> [lastet ned 3. januar 2025]
- Coalition for Global Hepatitis Elimination (2024, 15. januar). *Afghanistan*. Decatur, GA.: Coalition for Global Hepatitis Elimination. Tilgjengelig fra <https://www.globalhep.org/data-profiles/countries/afghanistan> [lastet ned 3. januar 2025]
- Helsenorge (2024, 9. juli). *Hepatitt B*. Oslo: Helsenorge. Tilgjengelig fra <https://www.helsenorge.no/sykdom/infeksjon-og-betennelse/hepatitt-b/> [lastet ned 3. januar 2025]
- Human Rights Watch (2024, 12. februar). “*A Disaster for the Foreseeable Future*”. *Afghanistan’s Healthcare Crisis*. New York: Human Rights Watch. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/report/2024/02/12/disaster-foreseeable-future/afghanistans-healthcare-crisis> [lastet ned 3. januar 2025]
- Kakar, H. (2023, 23. mai). Kabul hospital records 3-fold increase in hepatitis cases. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <https://pajhwok.com/2023/05/23/kabul-hospital-records-3-fold-increase-in-hepatitis-cases/> [lastet ned 3. januar 2025]
- Landinfo (2023, 21. september). *Afghanistan: Den humanitære situasjonen etter Talibans maktovertagelse*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2023/09/Respons-Afghanistan-Den-humanitaere-situasjonen-21092023.pdf> [lastet ned 14. januar 2025]
- Local medical expert Afghanistan (2024, 25. juni). *Availability request Afghanistan*. Valletta: EUAA MedCOI. [Elektronisk abonnementsjeneste]
- Salam Watandar (2024, 29. juli). Health officials confirm 15,000 new cases of Hepatitis in Afghanistan. *Salam Watandar*. Tilgjengelig fra <https://swn.af/en/2024/07/health-officials-confirm-15000-new-cases-of-hepatitis-in-afghanistan/> [lastet ned 6. januar 2025]

Xinhuanet (2024a, 11. april). 26,000 infected with hepatitis viruses in Afghanistan in two years: official. *Xinhuanet*. Tilgjengelig fra <https://english.news.cn/20240411/b7f5b74c3e18426e814bf5b3ab2bc91f/c.html> [lastet ned 2. januar 2025]

Xinhuanet (2024b, 28. juli). Nearly 15,000 infected with hepatitis viruses in Afghanistan in 1 year. *Xinhuanet*. Tilgjengelig fra <https://english.news.cn/20240728/cb162c84514c4893b7223a97eab04f49/c.html> [lastet ned 2. januar 2025]

WHO (2025, 8. januar). *Persons on chronic hepatitis B (HBV) treatment (number)*. Genève: WHO. Tilgjengelig fra <https://www.who.int/data/gho/data/indicators/indicator-details/GHO/hepatitis---number-of-chronic-hepatitis-b-infected-persons-treated> [lastet ned 16. januar 2025]

© Landinfo 2025

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.